

Recenzja dorobku
dr hab. Ireny Żarnowskiej - Kuszewskiej
sporządzona w związku z postępowaniem o nadanie tytułu naukowego
profesora sztuk muzycznych
wszczętym przez Radę Wydziału Instrumentalnego
Akademii Muzycznej im. F. Nowowiejskiego w Bydgoszczy

Recenzent:

Prof. dr hab. Bartosz Bryła
Dziedzina, sztuki muzyczne,
Dyscyplina, instrumentalistyka

Poznań, dnia 20.06,2018 roku

Zleceniodawca opinii

Akademia Muzyczna im.F.Nowowiejskiego w Bydgoszczy, zlecenie podjęte na podstawie ustawy z dnia 14.03.2003 roku tekst jednolity o stopniach i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki, Dz. U. Nr 65, poz. 595 wraz ze zmianami Dz. U. z dnia 27.07.2005 roku Nr 164, poz. 1365, art. 27 ust. 3 pkt. 2

Dotyczy

Oceny dorobku artystycznego, naukowego, dydaktycznego oraz dorobku w zakresie kształcenia kadry w związku z wszczęciem w dniu 6 grudnia 2017 roku postępowania o nadanie tytułu profesora sztuk muzycznych dr hab. Irenie Żarnowskiej-Kuszewskiej (uchwała nr 50/2017)

W świetle ustawy z dnia 14 marca 2003 roku o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki tekst jednolity (Dz. U. nr 65. poz. 595, ze zmianami Dz. U. nr 164, poz. 1365 z dnia 17.08.2005 r. , art. 6 ust. 1 – 3) Rada Wydziału posiadała uprawnienia do prowadzenia postępowania o nadanie tytułu profesora sztuk muzycznych.

Do przesłanego mi pisma nr BCK VII-K-6053/18 z dn.7 lutego 2018 roku od Centralnej Komisji do Spraw Stopni i Tytułów do Dziekana Wydziału Instrumentalnego Akademii Muzycznej im.F.Nowowiejskiego w Bydgoszczy, informującego o wyznaczeniu mojej osoby na recenzenta w niniejszym postępowaniu, dołączona została następująca dokumentacja elektroniczna:

- uchwała o wszczęciu postępowania o nadanie tytułu profesora sztuk muzycznych
- pismo Centralnej Komisji do Spraw Stopni i Tytułów o wyznaczeniu mojej osoby jako recenzenta dorobku Kandydatki
- 1 komplet dokumentacji, obejmujący autoreferat w języku polskim i angielskim, kwestionariusz dokumentujący przebieg pracy zawodowej, ankietę osiągnięć naukowych i artystycznych i kopię dokumentów potwierdzających ww działalność.

Złożona przez Kandydatkę dokumentacja dorobku odpowiada wymaganiom ustawy z dnia 14.03.2003 roku art. 26 ust. 1 tekst jednolity (Dz. U. nr 65. poz. 595, wraz ze zmianami Dz. U. nr164, poz. 1365 z dnia 17.08.2005 r.), oraz rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 15.01.2004 roku § 20 ust. 1 - 7 w sprawie szczegółowego trybu przeprowadzania czynności w przewodach doktorskim i habilitacyjnym oraz w postępowaniu o nadanie tytułu profesora tekst jednolity (Dz. U. Nr 15, poz. 128, wraz ze zmianami, Dz. U. Nr 252, poz. 2124, Dz. U. Nr 153, poz. 1094).

Podstawowe dane o Kandydatce

- **Wykształcenie** – dr hab. Irena Żarnowska – Kuszewska jest absolwentką klasy skrzypiec Państwowej Wyższej Szkoły Muzycznej w Gdańsku (1979), niestety dokumentacja nie zawiera informacji dotyczącej profesora prowadzącego. W 1995 r. uzyskała kwalifikacje I stopnia równoważne z tytułem doktora (uchwała Rady Wydziału Instrumentalnego Akademii Muzycznej im.F.Nowowiejskiego w Bydgoszczy z dn.26 kwietnia 1995r.), a 30 września 1998 kwalifikacje II stopnia, na mocy art.37 ust.1 ustawy z dn.12 września 1990 r. o tytule naukowym i stopniach naukowych uznane za równoważne z tytułem doktora habilitowanego w dziedzinie sztuk muzycznych, specjalność instrumentalistyka (gra na skrzypcach). W przewodzie habilitacyjnym recenzentami byli prof. Jadwiga Kaliszewska (AM Poznań), prof. Bartosz Bryła (AM Poznań), prof. Iwona Wojciechowska (AM Łódź)
Studia uzupełniające – California State University, Fresno, USA, stypendium „Resource Person”

- Przebieg dotychczasowego zatrudnienia:

1974-1984 – Państwowa Opera i Filharmonia Bałtycka w Gdańsku (koncertmistrz)

od 1984 – Filharmonia Pomorska w Bydgoszczy (koncertmistrz)

od 1984 – Akademia Muzyczna im. F. Nowowiejskiego w Bydgoszczy (wykładowca, starszy wykładowca, doktor, doktor habilitowany, od 1999 na stanowisku profesora nadzwyczajnego)

1985-1986, 1994-2000, 2003-2006– Państwowy Zespół Szkół Muzycznych w Bydgoszczy (nauczyciel gry n skrzypcach)

W latach 1996-1999 Pani Irena Żarnowska-Kuszewska pełniła funkcję Prodziekana, a w latach 1999-2002 Dziekana Wydziału Instrumentalnego Akademii Muzycznej im. F. Nowowiejskiego w Bydgoszczy.

- Nagrody

1992 – Nagroda Wojewody Bydgoskiego z okazji 45-lecia działalności Filharmonii Pomorskiej

1993 – Nagroda Wojewody Bydgoskiego Włodzisława Gizińskiego

1996 – Nagroda Prezydenta Miasta Bydgoszczy za całokształt pracy artystycznej

1996 - Indywidualna Nagroda II st. Rektora Akademii Muzycznej w Bydgoszczy

1998– Nagroda Wojewody Bydgoskiego za osiągnięcia w pracy artystycznej oraz popularyzację kultury muzycznej w kraju i za granicą

1999 – Indywidualna Nagroda II st. Rektora Akademii Muzycznej w Bydgoszczy

2000 – Nagroda Dyrektora Filharmonii Pomorskiej z okazji jubileuszu 25-lecia pracy artystycznej

2002 – Zespołowa Nagroda I st. Rektora Akademii Muzycznej w Bydgoszczy

2002 – Nagroda Marszałka Województwa Kujawsko - Pomorskiego z okazji Międzynarodowego Dnia Muzyki

2003 – Odznaczenie Srebrnym Krzyżem Zasługi

2013 – Odznaczenie Medalem Złotym za Długoletnią Służbę (podpisane przez Prezydenta RP Bronisława Komorowskiego)

OCENA DOROBKU ARTYSTYCZNEGO I NAUKOWEGO

Pani dr hab. Irena Żarnowska swą wieloletnią działalność zawodową rozwija na wielu płaszczyznach: artystycznej, pedagogicznej, kształcenia kadry artystyczno-naukowej, organizacyjnej i popularyzującej sztukę.

Pośród jej różnorodnych dokonań najważniejsze miejsce zajmuje **praca artystyczna** jako koncertmistrz i członek Rady Artystycznej Filharmonii Pomorskiej im. I. J. Paderewskiego w Bydgoszczy oraz praca pedagogiczna w Akademii Muzycznej im. Nowowiejskiego. Pełnienie przez ponad 30 lat funkcji koncertmistrza zaowocowało potężną dokumentacją koncertową, a imponująca lista repertuaru wykonanego przez Panią Irenę Żarnowską-Kuszeńską jako koncertmistrza Filharmonii Pomorskiej, obejmuje niebywale rozległy obszar literatury symfonicznej, ze szczególnym uwzględnieniem partii solowych (np. solo z suity symfonicznej *Szeherazada* M.Rimskiego-Korsakowa). Kandydatka w dokumentacji przedstawia także 2 płyty CD, które nagrała jako prymariusz Filharmonii Pomorskiej - z muzyką Karola Szymanowskiego i jazzowymi transkrypcjami utworów Chopina i właśnie tę pierwszą pozycję przedstawia w dokumentacji jako znaczące osiągnięcie artystyczne. Jest to Koncert Symfoniczny 21 września 2007 roku zarejestrowany na płycie CD p.t. „Karol Szymanowski”, wydanej w grudniu 2007 roku przez Wydawnictwo DUX. Sama Kandydatka pisze w uzasadnieniu wyboru „...W pracy każdego muzyka artysty są takie momenty, kiedy doznanie pełnej satysfakcji i artystycznego spełnienia na estradzie czy scenie jest niezwykle wyjątkowe. To wspaniałe uczucie jest nagrodą za zmierzenie się z wyzwaniem, jakim jest praca włożona w przygotowanie utworu, za nerwy, za treść, które zawsze nam towarzyszą. W tym wyjątkowym przedsięwzięciu brałam udział jako koncertmistrz, występując zarówno w roli prowadzącej orkiestrę, jak i wykonującej niezwykle ekspresyjne i wymagające partie solowe. Muzyka Szymanowskiego jest niezwykle barwna, pełna cudownych kolorów, odznacza się niepowtarzalnym urokiem i jest niezwykle emocjonalna...”

Wskazanie tej pozycji jako najważniejszego i znaczącego osiągnięcia artystycznego jest w przypadku wieloletniego koncertmistrza zupełnie zrozumiałe i potwierdza tezy przedstawiane przez Kandydatkę w autoreferacie, dotyczące satysfakcji z wykonywanej pracy.

Nie znaczy to jednak, że Artystka tak mocno zaabsorbowana pracą w orkiestrze pominęła rozwój indywidualny, Pani Irena Żarnowska-Kuszeńska prezentuje swe umiejętności również w kreacjach kameralnych i solistycznych. W latach 1976 – 2016 wykonała 39 koncertów (po uzyskaniu tytułu doktora habilitowanego – 14 koncertów), które obejmowały szereg dzieł z kanonu wielkiej literatury skrzypcowej i kameralnej m.in. koncerty: W. A. Mozart -Koncert skrzypcowy G-dur KV 216, M. Karłowicz – Koncert skrzypcowy A- dur, J. S. Bach – Koncert na dwoje skrzypiec, W. A. Mozart – Symfonia koncertująca na skrzypce i altówkę KV364,

E.Chausson - Poeme, C. Saint – Saens –Havanaise, L. van Beethoven –Romans, Sonata G – dur op. 30 nr 3, Sonata c – moll op. 30 nr 2, H. Wieniawski – Polonez A –dur , J. Brahms – Sonata G – dur op. 79; Scherzo c –moll, A.Panufnik-Trio fortepianowe, J. Brahms – Trio Es – dur op. 40, D. Szostakowicz –Kwintet op. 57, J. Haydn – Kwartet G –dur op. 77, W. A. Mozart – Sonata Es – dur KV 481, C. Debussy – Sonata g –moll, C. Franck – Sonata A –dur, W. A. Mozart – Kwartet B – dur KV 172, I. J. Paderewski – Sonata A-dur, M. Ravel – Sonata na skrzypce i fortepian, J. Martinon –Sonatina nr 5, op. 32, I.Strawiński -Divertimento, J. Brahms – Sonata A –dur op. 100, A. Borodin – II Kwartet smyczkowy i wiele innych dzieł wyznaczających wysoki poziom trudności wykonawczej.

Wnikliwie analizując dokumentację działalności artystycznej Pani Ireny Żarnowskiej-Kuszeńskiej można stwierdzić, że charakteryzuje ją dążność do spełniania się na wielu płaszczyznach stylistyczno-muzycznych. Na poparcie tej tezy można przytoczyć zarówno udział w światowym prawykonaniu awangardowej Symfonii B.Schaeffera (partia solowa), pracę przy opracowaniu warstwy muzycznej sztuk teatralnych, czy współpracę ze

specjalizującą się w wykonawstwie muzyki dawnej Capellą Bydgosciensis. Również w repertuarze koncertowym Kandydatki pojawiają się obok utworów klasycznych, romantycznych i współczesnych, utwory z literatury barokowej jak m.in. J. Bach – Adagio i fuga z Sonaty g – moll, J. J. Quantz – Trio sonata c – moll, F. Haendel – Sonata B – dur HWV 380 i inne.

Ważną rolę w dorobku naukowo-artystycznym dr hab. Ireny Żarnowskiej-Kuszeńskiej jest Jej aktywny udział w przedsięwzięciach popularyzujących naukę, kulturę oraz sztukę w swoim środowisku. Fakt ten potwierdzają liczne wyrazy uznania, nagrody i wyróżnienia od władz miejskich, samorządowych a także organizacji pozarządowych (Złota Statuetka Eurydyki, przyznana przez redakcję Dziennika Wieczornego)

Poczesne miejsce w działalności dr hab. Ireny Żarnowskiej - Kuszeńskiej zajmuje współpraca międzynarodowa w zakresie sztuki muzycznej. Należy tu także przytoczyć udział w wielu międzynarodowych wydarzeniach artystycznych: m.in. Międzynarodowym Festiwalu i Kongresie „Musica Antiqua Europae Orientalis” 2003, Uroczystym Koncercie z okazji 60 Rocznicy Wybuchu II Wojny Światowej (we Frankfurcie nad Odrą), Festiwalu Frankfurter der Musik, współpraca z chórem Singakademie we Frankfurcie nad Odrą, festiwalu Frankfurter Festage der Musik i in.

Działalność dydaktyczna

Pani Irena Żarnowska-Kuszeńska jako pedagog, jest związana z Akademią Muzyczną im. F. Nowowiejskiego w Bydgoszczy od roku 1985, przechodząc w swej karierze naukowo-dydaktycznej poszczególne szczeble od młodszego wykładowcy, asystenta, starszego asystenta poprzez stanowisko adiunkta z kwalifikacjami I st., adiunkta II stopnia , aż po stanowisko profesora nadzwyczajnego. W tym czasie prowadziła zajęcia na Wydziale Instrumentalnym w zakresie gry na skrzypcach i studiów orkiestrowych. W swoim autoreferacie dr hab. Irena Żarnowska-Kuszeńska pisze: „...Osiągnąwszy pewien poziom satysfakcji oraz niemałe doświadczenie w dziedzinie gry skrzypcowej zapragnęłam pomóc innym, młodym adeptom sztuki, w drodze na ich szczyt. Nie przestając szukać doskonałości w wykonawstwie podjęłam się kształcenia studentów...” Decyzją ta zaowocowała doprowadzeniem do dyplomu magisterskiego 34 studentów. Istotną dla oceny osiągniętego przez absolwentów poziomu jest informacja, że wszyscy oni pracują w zawodzie muzyka. Tym samym stwierdzenie Pani Żarnowskiej-Kuszeńskiej, że to umiejętność codziennej pracy „jest generalnie tą umiejętnością, której się stara nauczać” znalazło praktyczne odzwierciedlenie.

Dodatkowym nurtem pracy pedagogicznej i popularyzatorskiej Kandydatki jest udział w pracach jury konkursów i przesłuchań ogólnopolskich jak m.in. Makroregionalne przesłuchania klas skrzypiec i altówki CEA w latach 2001, 2003, 2004, 2006. Jako juror brała też udział w Wiosennych Konfrontacjach Zespołów Kameralnych w Inowrocławiu 2002 oraz w kolejnych edycjach lokalnego konkursu muzycznego „Con Variazioni”.

Dorobek w zakresie kształcenia kadry

Dr hab. Irena Żarnowska-Kuszeńska sprawowała opiekę naukową w charakterze promotora w przewodzie doktorskim mgr Aldony Cisewskiej. Tytuł rozprawy doktorskiej „Estetyka XVIII-wiecznej gry skrzypcowej i przedstawienie kameralistyki „haydnowskiej” na przykładzie kwartetów KV 465 i KV 575 Wolfganga Amadeusza Mozarta”

Postępowanie kwalifikacyjne zakończyło się 16.05.2016 uzyskaniem tytułu doktora sztuk muzycznych przez Aldonę Cisewską.

Recenzentami w przewodzie byli:

prof.dr hab.Marcin Baranowski (AM Poznań)

prof.dr hab.Maciej Sobczak (AM Gdańsk)

W roku 2006 Kandydatka została powołana na recenzenta w przewodzie doktorskim mgra Bolesława Siarkiewicza. Tytuł rozprawy doktorskiej „Wzajemne inspiracje kompozytorów w arcydziełach rosyjskiej literatury skrzypcowej XX wieku na przykładzie I Sonaty skrzypcowej Alfreda Schnitke oraz Sonaty skrzypcowej op. 134 Dymitra Szostakowicza.,

W roku 2012 brała udział(jako sekretarz) w pracach komisji habilitacyjnej w postępowaniu habilitacyjnym Pani Katarzyny Bąkowskiej, a w roku 2017 była recenzentką w przewodzie habilitacyjnym dr Christiana Danowicza (AM Wrocław).

Biorąc powyższe pod uwagę można stwierdzić, warunek aktywnego udziału w kształceniu kadry został spełniony.

Konkluzja oceny dorobku artystycznego, naukowego, dydaktycznego i w zakresie kształcenia kadry:

Dr hab.Irena Żarnowska-Kuszevska prowadzi bardzo ożywioną działalność artystyczną, współpracując z wieloma wybitnymi artystami i instytucjami muzycznymi w kraju i za granicą. Dysponuje bogatym, różnorodnym dorobkiem artystyczno-naukowym, a Jej działalność wielokrotnie została dostrzeżona i doceniona przez środowiska i kapituły artystyczne - za swą twórczość, szczególne osiągnięcia w pracy artystycznej i upowszechnianiu kultury wielokrotnie została nagradzana odznaczeniami:

Wszechstronna działalność dr hab. Ireny Żarnowskiej-Kuszevskiej jest podstawą do pozytywnej oceny wniosku o nadanie tytułu profesora w zakresie sztuk muzycznych. Można stwierdzić, że osiągnięcia Kandydatki przyczyniły się do rozwoju i upowszechniania sztuki muzycznej. Osiągnięcia artystyczno-naukowe, dydaktyczne i w zakresie kształcenia kadry stanowią znaczny wkład w polską kulturę muzyczną, a różnorodność obszarów działania Kandydatki i jej obecność w życiu muzycznym społeczności Bydgoszczy stanowi poważną i niezwykle cenną wartość kulturową dla całego lokalnego środowiska.

Niniejszym stwierdzam, że dorobek artystyczny, naukowy, dydaktyczny oraz w zakresie kształcenia kadry w pełni spełnia wymagania art. 26 ustawy z dnia 14.03.2003 roku. **Wniosek o nadanie dr hab.Irenie Żarnowskiej-Kuszevskiej tytułu profesora sztuk muzycznych popieram.**

Prof. dr hab.Bartosz Bryła